

Insolvenční řízení

Mezi ustanoveními § 249 odst. 2 insolvenčního zákona a § 1877 o. z. není vztah speciality. Je-li insolvenční dlužník v postavení solidárního věřitele, je nutné tato ustanovení aplikovat ve vzájemné souvislosti. Při posuzování, zda konkrétní pohledávka náleží do majetkové podstaty, je nejdříve nutné zjistit (dle pravidel stanovených v § 1877 o. z.), kterému ze solidárních věřitelů má dlužník plnit (není-li ve smlouvě určeno jinak, může dlužník plnit kterémukoliv věřiteli do doby, než některý z věřitelů uplatní právo předstihu). Poté může plnit, s účinky splnění dluhu, pouze tomu věřiteli, který předstih (prevenci) uplatnil. Teprve při zjištění, že věřitelem, kterému je dlužník (nájemce) takto povinen plnit, je insolvenční dlužník, se aplikuje § 249 odst. 2 insolvenčního zákona. Pouhá vědomost dlužníka o prohlášení konkursu na majetek jednoho ze solidárně oprávněných věřitelů jeho povinnost plnit věřiteli, na jehož majetek byl prohlášen konkurs (do jeho majetkové podstaty), nezakládá.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 Cdo 3005/2021-204 ze dne 30.8.2023)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce JUDr. Ing. Petra Štillipa, Ph.D., se sídlem v P., jako insolvenčního správce dlužníka V. S., zastoupeného JUDr. Mgr. M.D., advokátem, se sídlem v M., proti žalovanému Č. S. Luby s. r. o., se sídlem v H., zastoupenému Mgr. J.B., advokátem, se sídlem v K.V., o zaplacení částky 1 715 365,20 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 9 C 62/2017, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. května 2021, č. j. 64 Co 221/2018, 6 Co 222/2018-169, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Okresního soudu v Chebu dne 28. února 2017 se žalobce (JUDr. Ing. Petr Štillip, Ph.D., jako insolvenční správce dlužníka V. S.) domáhal po žalovaném (Č. S. Luby s. r. o.) zaplacení částky 3 859 572 Kč se specifikovaným příslušenstvím (představovaným zákonným úrokem z prodlení) jako dlužného nájemného za pronájem nemovitých věcí, jejich součástí a příslušenství sloužících k provozu čerpací stanice, a to za roky 2014, 2015 a 2016.

2. Rozsudkem ze dne 30. dubna 2018, č. j. 9 C 62/2017-72, soud prvního stupně uložil žalovanému zaplatit žalobci částku 2 573 048 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 643 262 Kč od 1. července 2015 do 31. prosince 2015, z částky 1 286 524 Kč od 1. ledna 2016 do 30. června 2016, z částky 1 929 786 Kč od 1. července 2016 do 31. prosince 2016, z částky 2 573 048 Kč od 1. ledna 2017 do zaplacení (bod I. výroku), ve zbytku žalobu zamítl (bod II. výroku) a uložil žalovanému zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení (bod III. výroku). Usnesením ze dne 25. května 2018, č. j. 9 C 62/2017-74, soud prvního stupně uložil žalovanému zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Chebu soudní poplatek ve výši 64 327 Kč.

3. Soud prvního stupně vyšel zejména z toho, že:

[1] Dlužník, jeho manželka J. S. (dále jen „J. S.“) a jejich dcera A. S. (dále jen „A. S.“), jako pronajímatelé, uzavřeli s žalovaným, jako nájemcem, dne 31. května 2011 smlouvu o nájmu čerpací stanice pohonných hmot, jejímž předmětem byly nemovitosti zapsané na listu vlastnictví č. XY, XY a XY v katastrálním území XY a soubor technického vybavení sloužícího k provozu čerpací stanice pohonných hmot (dále jen „nájemní smlouva“). Roční nájemné za pronájem nemovitých věcí, jejich součástí a příslušenství bylo sjednáno ve výši 1 382 908 Kč; bez částky 96 384 Kč za pronájem

pozemku parc. č. st. XY zapsaného na listu vlastnictví číslo XY, který je ve výlučném vlastnictví A. S., tak jde o částku 1 286 524 Kč ročně, což činí 643 262 Kč za pololetí.

[2] Manželství dlužníka a J. S. bylo rozvedeno dne 25. srpna 2011, kdy nabyl právní moci rozsudek o rozvodu manželství.

[3] Žalovaný hradil sjednaný nájem platbami příslušného pololetního nájemného dne 19. června 2014, 30. prosince 2014, 30. června 2015, 14. prosince 2015, 27. září 2016 a 19. prosince 2016 na účet J. S.

[4] Usnesením ze dne 11. července 2014, č. j. KSPL 52 INS 29665/2013-A-28, Krajský soud v Plzni (též jen „odvolací soud“ nebo „insolvenční soud“) zjistil úpadek dlužníka a prohlásil konkurs na jeho majetek. K odvolání dlužníka Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 5. února 2015, č.j. KSPL 52 INS 29665/2013, 1 VSPH 2339/2014-A-74, uveřejněným v insolvenčním rejstříku 27. února 2015, potvrdil usnesení insolvenčního soudu.

4. Na tomto základě soud prvního stupně, cituje § 111 odst. 1 a § 249 odst. 2 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), dospěl k závěru, že žaloba je zčásti důvodná. Žalovaný hradil nájem na účet J. S. (mělo jít o účet sdružení fyzických osob), proto lze dovodit, že „nájemné bylo hrazeno přímo dlužníkovi“, nikoliv insolvenčnímu správci. Ode dne, kdy nastaly účinky prohlášení konkursu (20. dubna 2015), měl však žalovaný hradit nájemné žalobci, konkrétně tak měl žalovaný hradit nájemné ve výši 643 262 Kč za obě pololetí roku 2015 a 2016 (celkem ve výši 2 573 048 Kč) insolvenčnímu správci dlužníka nebo zajistit, aby se finanční prostředky z nájmu dostaly do majetkové podstaty dlužníka. Co do částky 1 286 254 Kč (správně 1 286 524 Kč) soud prvního stupně žalobu zamítl, neboť „se jednalo o období před nabytím právní moci usnesení o úpadku“.

5. K odvolání žalovaného Krajský soud v Plzni v záhlaví označeným rozhodnutím změnil bod I. výroku soudu prvního stupně v části, v níž byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci částku 1 715 365,20 Kč s příslušenstvím, tak, že žaloba se zamítá (první výrok), rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů (druhý výrok) a změnil usnesení soudu prvního stupně ze dne 25. května 2018, č. j. 9 C 62/2017-74, tak, že se žalovanému neukládá povinnost zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Chebu soudní poplatek ve výši 64 327 Kč (třetí výrok).

6. Šlo o v pořadí druhé rozhodnutí odvolacího soudu, když první rozhodnutí - rozsudek ze dne 14. září 2018, č. j. 64 Co 221/2018, 64 Co 222/2018-105, kterým odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v části (ohledně částky 1 715 365,20 Kč) bodu I. výroku potvrdil (první výrok) a zbývající část bodu I. výroku změnil tak, že žalobu zamítl (druhý výrok), v prvním, třetím a čtvrtém výroku zrušil k dovolání žalovaného Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 25. února 2021, č. j. 29 Cdo 419/2019-135.

7. Odvolací soud, vycházející ze závazného právního názoru vysloveného ve zrušujícím rozsudku dovolacího soudu, předeslal, že je třeba nejprve objasnit otázku, zda má žalovaný platit žalobci nájemné za předmětné roky, jestliže již nepochybně zaplatil jinému subjektu, tedy že je nutné se nejdříve zabývat věřitelskou solidaritou pronajímatelů. Žalovaný zaplatil J. S. nájemné za roky 2014, 2015 a první pololetí roku 2016 platbami ze dne 19. června 2014, 30. prosince 2014, 30. června 2015, 14. prosince 2015 a 27. září 2016. Žalobce jako insolvenční správce dlužníka přitom vyzval žalovaného k zaplacení (a uplatnil tak právo předstihu) až výzvami ze dne 11. listopadu 2016 a 15. prosince 2016, přičemž zároveň nepožadoval zaplacení nájemného za druhé pololetí roku 2016 (jež žalovaný uhradil J. S. platbou ze dne 19. prosince 2016), neboť dosud nebylo splatné. Žalované nájemné tak bylo zaplaceno (za roky 2014, 2015 a za první pololetí roku 2016) solidárněmu věřiteli před uplatněním práva předstihu nebo o ně žalobce nepožádal (nepožádal o nájemné za druhé pololetí roku 2016). Odvolací soud proto uzavřel, že požadavek žalobce, aby žalovaný zaplatil

nájemné ještě jednou, a to do majetkové podstaty dlužníka, není důvodný a § 249 odst. 2 insolvenčního zákona nelze aplikovat.

8. Proti rozsudku odvolacího soudu, konkrétně proti jeho prvnímu výroku (posuzováno dle obsahu dovolání), podal žalobce dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek hmotného práva, které dilem nebyly dovolacím soudem vyřešeny, dilem jde o otázky, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, a dilem o otázky, které mají být dovolacím soudem posouzeny jinak. Uplatňuje dovolací důvod spočívající v nesprávném právním posouzení věci a navrhuje, aby dovolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

9. Jde o následující otázky:

1/ Zda může kterýkoliv z věřitelů, kteří jsou vůči dlužníku oprávněni společně a nerozdílně, žádat celé plnění po dlužníkovi za situace, kdy pohledávka vznikla a dospěla až poté, co bylo pravomocně rozhodnuto o úpadku jednoho ze solidárních věřitelů?

2/ Zda za situace, kdy žalovaný jakožto dlužník plnil jednomu ze solidárních věřitelů, ačkoliv mu ještě před tímto plněním muselo být známo, že je jeden z věřitelů v úpadku, a toto plnění se nedostalo do majetkové podstaty, zanikl závazek žalovaného splněním?

3/ Zda v tomto konkrétním případě nedošlo k obcházení insolvenčního zákona, pokud žalovaný de facto plnil sám sobě?

4/ Zda má § 249 odst. 2 insolvenčního zákona aplikační přednost před § 1877 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“)?

5/ Zda je aplikace § 249 odst. 2 insolvenčního zákona podmíněna uplatněním práva předstihu?

6/ Zda je odvolací soud povinen vypořádat se s dovolatelem prezentovaným právním posouzením (zda § 249 odst. 2 insolvenčního zákona je v poměru speciality vůči příslušným ustanovením občanského zákoníku)?

10. K položeným otázkám argumentuje dovolatel následovně:

11. Ad 1/ - 4/ Dovolatel namítá, že v daném případě jde o situaci, kdy pohledávka vznikla a dospěla až poté, co byl prohlášen konkurs na majetek jednoho ze solidárních věřitelů, což muselo být všem zúčastněným známo. Dle dovolatele je namísto aplikace § 249 odst. 2 insolvenčního zákona, neboť žalovaný plnil svému věřiteli V. S., jakožto insolvenčnímu dlužníku, a to v době po prohlášení konkursu na jeho majetek, aniž by se toto plnění dostalo do majetkové podstaty. S ohledem na personální propojenost žalovaného (jakožto nájemce) a pronajímatelů je přitom zjevné, že jednání žalovaného bylo vědomé a cílené a že směřovalo ke zkrácení věřitelů insolvenčního dlužníka. Dovolatel tvrdí, že § 249 odst. 2 insolvenčního zákona má aplikační přednost před obecnými ustanoveními občanského zákoníku, a proto pro jeho použití není nutnou podmínkou uplatnění práva předstihu.

12. Ad 5/ Dovolatel považuje za nesprávný závěr Nejvyššího soudu formulovaný ve zrušujícím rozsudku o tom, že aplikace § 249 odst. 2 insolvenčního zákona je podmíněna uplatněním práva předstihu. Jde totiž o pohledávku, která má být ze zákona plněna do majetkové podstaty. Předmětná pohledávka insolvenčního dlužníka tak měla být po rozhodnutí o úpadku bez jakékoliv speciální výzvy automaticky plněna do majetkové podstaty, jinak se obligační dlužník nemohl zprostit svého závazku. Je tedy nerozhodné, zda žalovaný byl výslovně vyzván k úhradě nájemného do majetkové podstaty.

Tato otázka má být proto dovolacím soudem posouzena jinak; v opačném případě by se otevřela cesta pro obcházení insolvenčního zákona, a tedy rovněž pro vyvádění majetku z majetkové podstaty insolvenčního dlužníka na úkor přihlášených věřitelů.

13. Ad 6/ Potud dovolatel namítá, že se odvolací soud dostatečně nevypořádal s jeho námitkou, že § 249 odst. 2 insolvenčního zákona je v poměru speciality k § 1877 a násl. o. z., čímž se odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, podle níž je jedním z principů představujících neopomenutelnou součást práva na spravedlivý proces povinnost soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit. Rovněž namítá, že závěry odvolacího soudu jsou v extrémním nesouladu se zjištěným skutkovým stavem, čímž bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces.

14. Žalovaný ve vyjádření má napadený rozsudek za věcně správný. Míni, že otázky, na kterých závisí posouzení věci, vyřešil odvolací soud v souladu se závazným právním názorem dovolacího soudu.

15. S přihlédnutím k době vydání napadeného rozhodnutí je pro dovolací řízení rozhodný občanský soudní řád ve znění účinném od 30. září 2017 (srov. bod 2., části první, článku II. zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

16. Dovolání nesměruje proti žádnému z usnesení vypočtených v § 238a o. s. ř., takže zbývá určit, zda je přípustné podle § 237 o. s. ř. Dovolání je přípustné pro řešení dovolatelem položených otázek týkajících se solidarity věřitelů v návaznosti na výklad § 249 odst. 2 insolvenčního zákona, neboť se jimi Nejvyšší soud dosud v dotčených souvislostech nezabýval.

17. Otázka 6/ se týká tzv. jiných vad řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Existenci takových vad zkoumá dovolací soud u přípustného dovolání z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), takže Nejvyšší soud neshledává účelným zabývat se (poté, co dovolání připustil pro řešení zbylých otázek) samostatně přípustností dovolání k otázce 6/; s námitkami vznesenými v souvislosti s touto otázkou se vypořádá v mezích přípustného dovolání.

18. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

19. Při úvaze, zda právní posouzení věci odvolacím soudem je ve smyslu § 241a odst. 1 o. s. ř. správné, vychází dovolací soud ze skutkových závěrů odvolacího soudu a nikoli z těch skutkových závěrů, které v dovolání na podporu svých právních argumentů (případně) nejprve zformuluje sám dovolatel. Srov. shodně např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2004, sp. zn. 29 Odo 268/2003, uveřejněného pod číslem 19/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a rozsudku velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. října 2013, sp. zn. 31 Cdo 3881/2009, uveřejněného pod číslem 10/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Pro tyto účely se též nezabývá námitkami, jež dovolatel ke skutkovému stavu věci, z něž vyšel odvolací soud, snesl prostřednictvím tvrzení o vadách řízení ve smyslu § 242 odst. 3 o. s. ř.

20. Pro právní posouzení věci jsou podstatná následující ustanovení zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“), zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, a insolvenčního zákona:

Podle § 513 obč. zák. je-li dlužník zavázán ke stejnému plnění několika věřitelům, kteří jsou podle zákona, podle rozhodnutí soudu nebo podle smlouvy vůči němu oprávněni společně a nerozdílně, může kdokoli z věřitelů žádat celé plnění a dlužník je povinen splnit v celém rozsahu tomu, kdo o

plnění požádá první.

Podle § 1877 o. z. je-li dlužník zavázán plnit několika věřitelům oprávněným vůči němu společně a nerozdílně, může kterýkoli z nich žádat celé plnění. Dlužník splní v celém rozsahu tomu, kdo o plnění požádal první.

Podle § 249 insolvenčního zákona není-li zákonem stanoveno jinak, je osobou oprávněnou k podání žaloby nebo jiného návrhu k vymožení nároku dlužníka včetně jeho zajištění, který se týká majetkové podstaty, po prohlášení konkursu pouze insolvenční správce; návrh podaný jinou osobou soud zamítne (odstavec 1). Jestliže osoba, která má závazek vůči dlužníkovi, plní tento závazek po prohlášení konkursu dlužníka, a plnění se nedostane do majetkové podstaty, není tím svého závazku zproštěna, ledaže prokáže, že o prohlášení konkursu nemohla vědět nebo že vzhledem k okolnostem plnění dluhu bylo zřejmé, že dlužník plnění vydá do majetkové podstaty (odstavec 2).

21. Ve výše uvedené podobě, pro věc rozhodné, platí ustanovení zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, beze změn od 1. ledna 2014. Ustanovení insolvenčního zákona v podobě citované výše platí v nezměněné podobě od rozhodnutí o úpadku a prohlášení konkursu na majetek dlužníka. Ustanovení zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, pak v uvedené podobě platilo v době uzavření smlouvy o nájmu (31. května 2011) a do 1. ledna 2014, kdy byl občanský zákoník zrušen zákonem č. [89/2012](#) Sb., občanským zákoníkem, nedoznalo změn.

22. Pro posouzení, zda se žalovaný zprostil svého závazku zaplacením nájemného ve prospěch J. S. (jiné osoby než dlužníka), jsou rozhodná ustanovení zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, jehož přechodná ustanovení vymezují pro právní poměry z nájmu zvláštní pravidla. Podle § 3074 odst. 1 o. z. se nájem řídí tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti, i když ke vzniku nájmu došlo před tímto dnem; vznik nájmu, jakož i práva a povinnosti vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů. Skutečnost, zda pronajímatelé vstupovali do nájemního vztahu v postavení solidárních věřitelů, je tak třeba posoudit (ve smyslu nepravé retroaktivity) podle právní úpravy účinné do 31. prosince 2013, tedy zejména podle zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku. Nárok na zaplacení nájemného za roky 2014, 2015 a 2016 se však již řídí právní úpravou zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku. K tomu srov. zejména rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. února 2019, sp. zn. 26 Cdo 4795/2017, uveřejněný pod číslem 23/2020 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo rozsudek ze dne 29. ledna 2020, sp. zn. 26 Cdo 3721/2019, uveřejněný pod číslem 81/2020 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

23. Ve shora ustaveném skutkovém a právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním otevřeným právním otázkám následující závěry:

24. Nájemné podle nájemní smlouvy bylo opětujícím se plněním, a to „stejným plněním“, ke kterému byl žalovaný (coby nájemce a v poměru k pohledávce „dlužník“) zavázán několika věřitelům (dlužníku, J. S. a A. S. coby společným pronajímatelům). Pohledávka vzešlá z nájemní smlouvy coby nájemné byla ve smyslu uvedeného společnou pohledávkou pronajímatelů, jejíž uplatňování se v době do 31. prosince 2013 řídilo úpravou obsaženou především v § 513 obč. zák., včetně pravidla o předstihu (prevenci). K tomu, že právo předstihu (prevence) podle § 513 obč. zák. se prosazovalo i v konkurenci zvláštní úpravy úpadkového práva, srov. (byť v poměrech zákona č. [328/1991](#) Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. prosince 2007) např. již rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 2012, sp. zn. 29 Cdo 1702/2010, uveřejněný pod číslem 111/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. V poměrech úpravy podle insolvenčního zákona, navázané na právo předstihu (prevence) podle § 513 obč. zák., pak řečené potvrzují závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2022, sp. zn. 29 Cdo 3039/2021.

25. V situaci, kdy dovolání nezpochybňuje závěr odvolacího soudu, že nájemní smlouva založila

aktivní solidaritu pronajímatelů (dlužníka, J. S. a A. S.) k vymáhání pohledávek z titulu sjednaného nájemného, pak Nejvyšší soud neshledává důvod, pro který by se závěry o právu předstihu (prevence) přijaté v označených rozhodnutích pro poměry úpadkové úpravy (ve vazbě na zákon o konkursu a vyrovnání i ve vazbě na insolvenční zákon) v návaznosti na § 513 obč. zák. neměly uplatnit též při výkladu práva předstihu (prevence) podle § 1877 o. z. Se závěry této judikatury ostatně pracuje i literatura k ustanovení § 1877 o. z.; srov. např. dílo Hulmák, M., a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721-2054). Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, str. 720., nebo judikaturu k § 1877 o. z. v díle Švestka, J.; Dvořák, J.; Fiala, J. a kol. Občanský zákoník Komentář. Svazek V. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2021.

26. Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 31. července 2017, sp. zn. 29 Cdo 4564/2015, formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož od zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku je dlužník insolvenčního dlužníka povinen plnit své dluhy do majetkové podstaty insolvenčního dlužníka k rukám insolvenčního správce bez ohledu na to, zda mu byla zvlášť doručena vyhláška, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka, usnesení o zjištění úpadku či zda byl insolvenčním správcem nebo dlužníkem k tomuto vyzván, eventuálně na tuto povinnost upozorněn (k tomu srov. i důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 12. listopadu 2021, sp. zn. 29 Cdo 2797/2019, uveřejněného pod číslem 71/2022 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

27. V poměrech projednávané věci je však třeba posoudit, zda insolvenční dlužník byl tou (jedinou) osobou, již byl jeho dlužník (žalovaný coby nájemce z nájemní smlouvy) povinen plnit, a zda se nezprostil svého závazku plněním jiné (třetí) osobě.

28. V souladu s výše uvedenou judikaturou lze obecně přisvědčit názoru dovolatele, že dlužník insolvenčního dlužníka je povinen plnit své dluhy do majetkové podstaty. Nicméně dovolatel opomíjí, že v případě solidarity na straně věřitelů ve smyslu § 1877 o. z. (obdobně jako podle § 513 a násl. obč. zák.) není dlužník povinen uhradit pohledávku právě tomu věřiteli, na jehož majetek bylo zahájeno insolvenční řízení (nebylo-li mezi stranami sjednáno jinak), nebo neuplatnil-li tento věřitel jako první právo předstihu (prevence).

29. Odpověď na dovolatelem předestřené otázky, týkající se vzájemného vztahu § 249 odst. 2 insolvenčního zákona a § 1877 o. z., je tedy taková, že mezi uvedenými ustanoveními není vztah speciality. Je-li insolvenční dlužník v postavení solidárního věřitele, je nutné tato ustanovení aplikovat ve vzájemné souvislosti. Dovolatel se proto mýlí, má-li za to, že § 249 odst. 2 insolvenčního zákona má přednost před § 1877 o. z. Při posuzování, zda konkrétní pohledávka náleží do majetkové podstaty, je nejdříve nutné zjistit (dle pravidel stanovených v § 1877 o. z.), kterému ze solidárních věřitelů má dlužník plnit (není-li ve smlouvě určeno jinak, může dlužník plnit kterémukoliv věřiteli do doby, než některý z věřitelů uplatní právo předstihu). Poté může plnit, s účinky splnění dluhu, pouze tomu věřiteli, který předstih (prevenci) uplatnil. Teprve při zjištění, že věřitelem, kterému je dlužník (nájemce) takto povinen plnit, je insolvenční dlužník, se aplikuje § 249 odst. 2 insolvenčního zákona. Pouhá vědomost dlužníka o prohlášení konkursu na majetek jednoho ze solidárně oprávněných věřitelů jeho povinnost plnit věřiteli, na jehož majetek byl prohlášen konkurs (do jeho majetkové podstaty), nezakládá.

30. S ohledem na skutkové okolnosti dané věci je podstatné, že žalovaný (dlužník) plnil svůj dluh na účet jednoho ze solidárních věřitelů (v souladu s nájemní smlouvou ze dne 31. května 2011), aniž přede dnem plnění některý z věřitelů uplatnil právo předstihu (prevence). Nebyl tak povinen plnit dluh výlučně insolvenčnímu dlužníku (do majetkové podstaty). Na daný případ se tak neuplatní § 249 odst. 2 insolvenčního zákona. Jestliže odvolací soud dovodil, že dlužník plnil řádně dluh (nájemné) na účet J. S., čímž se zprostil svého závazku, je jeho závěr o nedůvodnosti žaloby správný.

31. K námitce nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí Nejvyšší soud především zdůrazňuje, že měřítkem toho, zda rozhodnutí soudu prvního stupně je či není přezkoumatelné, je především zájem účastníků řízení na tom, aby mohli náležitě použít v odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací důvody. Obdobně platí, že i když rozhodnutí odvolacího soudu nevyhovuje všem požadavkům na jeho odůvodnění, není nepřezkoumatelné, jestliže případné nedostatky odůvodnění nebyly – podle obsahu dovolání – na újmu uplatnění práv dovolatele (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněný pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

32. V posuzované věci napadené rozhodnutí v dotčeném rozsahu zjevně netrpí dovolatelem vytýkanou nepřezkoumatelností, neboť z něj zcela zřetelně a srozumitelně plynou důvody, pro které odvolací soud dospěl ke svým závěrům, a vypořádal se s námitkami dovolatele tak, že dovolatelem prezentovaný právní názor na posuzovanou věc neaplikoval. Tomu ostatně odpovídá i argumentace obsažená v dovolání.

33. Jak rovněž opakovaně vysvětlil Ústavní soud, není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponenturu (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 12. února 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).

34. Současně Nejvyšší soud nemá žádné pochyby ani o tom, že v poměrech dané věci není dán extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy ohledně závěru odvolacího soudu, že žalovaný předmětné nájemné řádně zaplatil a svého závazku se tím zbavil.

35. Jelikož se dovolateli prostřednictvím uplatněné dovolací argumentace nepodařilo zpochybnit správnost rozhodnutí odvolacího soudu, Nejvyšší soud dovolání podle § 243d odst. 1 písm. a/ o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)